

Zaaknummer: Z-15-59848
Nummer: IVR-16-04042
Datum: 16-3-2016
Steller: College
Onderwerp: Grootschalige agrarische bedrijven

Inleiding

Tijdens de raadsavond van 28 januari 2016 werd een bestemmingsplan van een grootschalig agrarisch bedrijf behandeld. Dat was het plan van de firma Hoff van de Vleetweg 10 in Andijk. Tijdens die avond bleek dat u beter geïnformeerd wilde worden over de ontwikkeling van grootschalige agrarische bedrijven. U organiseert daarom op 28 april 2016 een informatieavond over dit onderwerp. Onderwerpen als de trends bij agrarische bedrijven, de landschappelijke inpassing voor deze bedrijven, de effecten op de omgeving en het belang voor de Medemblikse economie komen dan aan de orde. Wij hebben u beloofd om voorafgaand aan deze informatieavond een conceptvisie op grootschalige agrarische bedrijven aan u voor te leggen. Onderdelen van deze conceptvisie komen aan bod in de discussieronde aan het einde van de informatieavond. De uitkomsten van deze ronde worden verwerkt in een kaderstellende notitie. Uiteindelijk worden die kaders verwerkt in de herziening van bestemmingsplan buitengebied. In de komende vier paragrafen is de conceptvisie uiteengezet.

In de eerste paragraaf zijn de huidige initiatieven beschreven. In de tweede paragraaf is het gebied aangegeven waar wij denken dat agrarische bedrijven boven de twee hectare mogen uitbreiden. In paragraaf drie staat hoe wordt omgegaan met de ruimtelijke kwaliteit bij deze bedrijven en in de vierde paragraaf is het belang voor de economie uiteengezet en hoe dat zich verhoudt tot de trends die spelen in de agrarische wereld.

§1. Initiatieven

Grootschalige agrarische bedrijven zijn bedrijven groter dan twee hectare. Nu mogen agrarische bedrijven (m.u.v. zaadveredelingsbedrijven) volgens de provinciale verordening (PRV) maximaal twee hectare groot zijn in gebied voor grootschalige landbouw (de hele gemeente is gemarkeerd als gebied voor grootschalige landbouw in de PRV). Als een initiatief groter is dan twee hectare, dan moet het van de provincie voorzien in een onderbouwing van de nut en noodzaak en een landschappelijke inpassing. Momenteel zijn er drie initiatiefnemers in de gemeente die willen uitbreiden boven de twee hectare (zie figuur 1). Dit zijn de initiatieven:

- Cornelis Kuinweg 29 in Andijk	wil uitbreiden naar 4,1 hectare
- Veenakkers 37A in Wervershoof	wil uitbreiden naar 3,3 hectare
- Vleetweg 10 in Andijk	breidt uit naar 4,1 hectare

Figuur 1. Locaties agrarische bedrijven met uitbreidingswens van boven de 2 hectare.

Deze initiatieven zijn van bedrijven die hun inkomsten voornamelijk halen uit het broeien van bollen. De drie initiatieven bevinden zich allemaal in polder het Grootslag. De structuurvisie van onze gemeente noemt dat deze polder op agrarisch en technologisch gebied de motor is van Medemblik. In het stuk staat dat de landschappelijke dynamiek hoog is. De structuurvisie houdt in het gebied rekening met nieuwe ontwikkelingen en schaalvergroting.

§2. Locatie

Om initiatieven voor uitbreidingen of nieuwbouw van agrarische bedrijven met een bedrijfspervlak van groter dan twee hectare gemakkelijker te kunnen beoordelen, willen we een gebied aanwijzen in deze conceptvisie. Wanneer u een gebied vaststelt met ruimte voor deze bedrijven, kunnen aanvragen gemakkelijker behandeld worden. Een verklaring van geen bedenkingen kan dan achterwege gelaten worden in dit door u bepaalde gebied. Zo kan daar het ruimtelijk proces versneld worden, en dat is vriendelijker voor de klant. Daarom willen wij samen met u de contouren van dit gebied bepalen tijdens de discussieronde van de informatieavond.

In deze conceptvisie is het uitgangspunt om agrarische bedrijven van boven de twee hectare toe te staan in gebied met grootschalige verkaveling. Bij grootschalige verkaveling past een grootschalig bedrijf beter in het landschap. In de gemeente Medemblik is deze grootschalige verkaveling te vinden in polder het Grootslag. Het gebied waarvan wij voorstellen dat dit geschikt is voor grootschalige agrarische bedrijven, ligt ten oosten van de Tolweg in Zwaagdijk-Oost en ten oosten van de het Zijdwijk in Wervershoof. Het gebied stopt echter niet bij de gemeentegrens. Het loopt door tot aan Enkhuizen en wordt begrensd door de Drechterlandseweg. De portefeuillehouder stemt daarom met de gemeente Enkhuizen, Stede Broec en Drechterland af wat de wensen zijn met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit (zie paragraaf 3). In figuur 2 is met rode lijnen het gebied aangegeven waar agrarische bedrijven boven de twee hectare kunnen uitbreiden. Uiteraard rekening houdend met de bestaande (o.a. ecologische, verkavelings-, water- en weg-) structuren.

Figuur 2. Gebied waar volgens het college boven de 2 hectare kan worden uitgebreid.

Buiten dit gebied stellen we een nee-tenzij beleid voor. Woonlinten en woongebieden vinden wij bijvoorbeeld de minst geschikte gebieden om grootschalige agrarische bedrijven toe te staan. Voor sommige agrarische bedrijven is het echter nu al mogelijk om bedrijfsbebouwing boven de twee hectare in woonlinten te bouwen. Een voorbeeld daarvan is Pop Vriend Seeds. Dit bedrijf heeft een bouwvlak van vier hectare. Soms is een schaalgrootte van meer dan twee hectare dus in te passen.

Wij denken daarom dat een verbod op grootschalige agrarische bedrijven in woonlinten en woongebieden te ver gaat. Daarom stellen wij een nee-tenzij beleid voor, buiten het roodomlijnde gebied en een ja-mits beleid binnen dit gebied.

§3. Kwaliteit

Zoals beschreven in paragraaf 2, moet een initiatiefnemer die zijn agrarische bedrijf wil vergroten boven de twee hectare, het bedrijf landschappelijke inpassen. De landschappelijke inpassing geregeld met een beeldkwaliteitsplan. In het beeldkwaliteitsplan wordt de inrichting van het gebied weergegeven. Een voorbeeld van de inpassing uit het beeldkwaliteitsplan van Veenakkers 37A is gegeven in figuur 3.

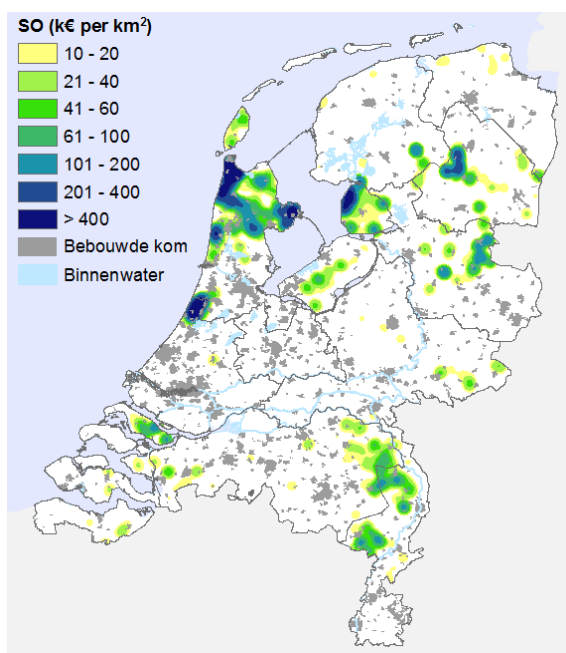
Figuur 3. Inpassing uit beeldkwaliteitsplan Veenakkers 37A.

Beeldkwaliteitsplannen leggen wij voor aan de adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (ARO-commissie) van de provincie. De ARO-commissie is reeds akkoord met de 3 initiatieven die lopen in het gebied. De provincie herkent de schaalvergrotingstrend. De drie initiatieven zullen niet de laatste zijn die grootschalig willen uitbreiden. Wanneer u besluit om vaker mee te werken met de ontwikkeling van grootschalige agrarische bedrijven binnen het gebied van figuur 2, dan is de verwachting dat het gebied ingrijpend zal veranderen. Om die verandering in goede banen te leiden werken wij aan de ontwikkeling van ruimtelijke kaders. Met behulp van deze kaders kan de ontwikkeling van het gebied in goede banen worden geleid. Op die manier kan het gebied een nieuwe identiteit krijgen, met nieuwe kwaliteiten. Op 14 april 2016 komen de portefeuillehouders van Medemblik, Stede Broec, Drechterland, Enkhuizen en de provincie bijeen om conceptkaders te vormen voor de ruimtelijke kwaliteit. Hierna worden deze conceptkaders met u besproken tijdens de discussieronde van de informatieavond.

§4. Economie

Het gebied binnen de rode lijnen van figuur 2, is een belangrijk gebied voor de economie van de gemeente. Hierbinnen bevinden zich veel innovatieve agrarische bedrijven. Deze bedrijven zijn continue bezig met het ontwikkelen van nieuwe producten en productiemethoden. Ook de Greenport NHN herkent deze ontwikkeling, het belang ervan en de gevolgen ervan. Zij stellen dat een aantal ontwikkelingen maatgevend zijn voor de verschijningsvorm van de agrarische sector in het landschap en de maatschappij. Dat zijn onder andere schaalvergroting en de toenemende rol van de techniek en de duurzaamheid.

In de periode 2000-2014 heeft een aanzienlijke schaalvergroting plaatsgevonden in de agrarische sector. In Noord-Holland is deze ontwikkeling sterker geweest dan in Nederland. Het aantal bedrijven is in deze periode in Nederland met 33% afgenomen, in Noord-Holland zelfs met 38%. De gemiddelde bedrijfsgrootte is daarbij sterk toegenomen, in Nederland met 39,8% naar 28,8 hectare gemiddeld en in Noord-Holland met 52% naar 29,5 hectare gemiddeld. Dit gaat om de totale gronden van een bedrijf, de bedrijfsbebouwing is hier gerelateerd aan. Deze trend in onze gemeente staat daarom niet op zichzelf.

Figuur 4. Spreiding van bollenteeltbedrijven

Op een landelijke schaal springt Noord-Holland Noord eruit als concentratiegebied voor de bollenteelt (zie figuur 4). De bedrijven die uitbreiden boven de twee hectare in Medemblik, zijn voornamelijk bollenbroeierijen. Westfriesland kent een specialisatie in (tulpen)broeierijen volgens de Greenport. Deze sector is volop in ontwikkeling. Hier is een veranderende vraag te verwachten aan de hand van de ontwikkelingen in de techniek.

Volgens de Greenport vraagt schaalvergroting bij bollenbroeierijen om grotere bouwblokken en hogere goothoogtes. Dit heeft te maken met de interne logistiek (stapelen kisten, grotere machines) en de machinerie die benodigd is om de opslag te koelen/verwarmen. De nu gangbare 1,5 - 2 hectare bouwblok gaat op termijn knellen volgens de Greenport. In de praktijk zien we dat deze 2 hectaregrens nu al knelt.

De inrichting van onder andere bollenbroeierijen lenen zich er niet voor om het bedrijf op te splitsen in meerdere vestigingen vanwege de interne logistiek. Door juist op één locatie te focussen kan er een bepaalde kwaliteit gegarandeerd worden, en hoeven er ook geen dubbele investeringen worden gedaan in de techniek. Schaalvergroting biedt dus grote voordelen voor deze bedrijven.

Samenvatting

De informatienota bevat een conceptvisie op grootschalige agrarische bedrijven.

Procedure

1. Opstellen conceptvisie door college
2. Opstellen conceptkaders ruimtelijke kwaliteit door college, provincie en omliggende gemeenten
3. Organiseren informatieavond door raad (o.a. presentatie conceptkaders ruimtelijke kwaliteit)
Gevolgd door een discussieronde
4. Resultaten van discussieronde komen in een kaderstellende notitie
5. Kaders uit de notitie worden opgenomen in de herziening van bestemmingsplan buitengebied
6. Vaststelling herziening bestemmingsplan buitengebied

Vervolg (bijv. toezegging, raadsvoorstel etc.)

28 april - informatieavond grootschalige agrarische bedrijven

Q2 - Q3 - kaderstellende notitie grootschalige agrarische bedrijven in raad

Q3 - Q4 - vaststelling bestemmingsplan buitengebied

Bijlage(n)

-